

Pojken, som åt kapp med Jätten

Det var en gång en »pojke», som gick vall med bockar. Vid det han vankade omkring uti skogen, kom han till jättens stuga; när tussen, som bodde derinne, fick höra gny och rop i sitt grannskap, kom han ut för att se hvad som var på färde. Såsom nu jätten var stor till vext och grym till utseende, blef pojken rädd, och gaf sig undan det fortaste han förmådde.

Om qvällen, när vallpojken dref sina bockar ifrån betet, var hans moder sysselsatt med att ysta. Pojken tog ett stycke af den färska osten, rullade den i ask-mörjan och gömde den derefter i sin skinn-frax (väska). Följande morgon gick han vall, såsom hans sed var, och kom åter till jättens stuga. När nu resen fick höra gny af vall-pojken och hans bockar, blef han vred, gick ut och grep en stor gråsten, samt kramade den i handen, så att stenflisorna flögo vida vägar. Jätten sade: »om du någonsin kommer här mera och gör olåt, vill jag krysta dig så små, som jag nu kramar denna sten.» Pojken lät dock icke skrämman sig, utan låtsade äfven fatta en sten; men tog i dess ställe osten, som blifvit rullad i aska, och krystade den, så att vasslan rann emellan hans fingrar och droppade ned på marken. Pojken mälte: »om du icke gifver dig undan och låter mig vara i fred, vill jag krama dig såsom jag nu krystar vatten utur denna sten.» När nu tussen förnam, att vallpojken var så stark, räddes han och gick in till sitt. Dermed skiljdes vallpojken och jätten ifrån hvarandra för den gången.

Tredje dagen möttes de åter igen uti skogen. Pojken sporde, om de å nyo skulle pröfva styrka med hvarandra; resen samtyckte härtill. Pojken sade: »Far! jag tänker det är ett godt styrkorön, om någon af oss kan kasta eder yxa så högt, att hon icke faller ned igen.» Jätten jakade att så var. De skulle nu pröfva på och jätten kastade först. Han svingade mycket hårdt, så att yxan for högt i sky; men huru han ock måtte bjuda till,

föll yxan alltid ned igen. Då sade pojken: »Far! icke trodde jag, eder styrka var så ringa. Bida, och J skolen få se ett bättre kast.» Pojken svängde derefter med armen, likasom för att kasta mycket hårdt; men lät i detsamma yxan helt behändigt slinka ned i skinn-fraxen, som hängde på ryggen. Jätten märkte ingenting, utan väntade länge, att yxan skulle falla till marken; men ingen yxa hördes af. Nu tänkte han vid sig sjelf, att pojken måtte vara mycket stark, ehuru han var liten och klen till växt. Derefter skiljdes de ifrån hvarandra och drogo åt hvar sitt håll.

När det lidit en tid bortåt, möttes jätten och vallpojken ånyo. Resen sporde, om icke pojken, som var så stark, ville gifva sig i hans tjenst. Vallpojken samtyckte härtill, lemnade sina bockar uti skogen, och vandrade med jätten. De kommo sålunda till jättens boning.

Det förtäljes, att jätten och vall-pojken skulle fara till skogs och fälla en ek. När de kommo fram, sporde jätten om pojken ville hålla eller hugga. »Jag vill hålla», sade pojken; men undskyllade sig tillika att han icke räckte toppen. Då fattade jätten i trädet och böjde det till marken; men vid pojken skulle hålla fast, sprang eken tillbaka och kastade honom högt upp i vädret, så att tussen knappast kunde följa honom med ögonen. Jätten stod länge och undrade hvart hans dräng tagit vägen, grep derefter till yxan och begynte sjelf hugga. När det nu lidit en stund kom pojken framlinkandes; ty med knapp nöd hade han kommit undan. Jätten frågade, hvarför han icke höll; men drängen låtsade såsom ingenting, utan sporde tillbaka, om resen dristade göra ett slikt språng, som han nyss hade gjort. Jätten nekade härtill. Då sade pojken: »Far! om ni icke törs göra det, så må ni sjelf både hålla och hugga.» Härmed lät jätten sig nöja och fällde ensam den stora eken.

När nu trädet skulle föras hem, sade jätten till sin dräng: »vill du bära vid toppen, så skall jag bära vid roten.» 'Nej Far!' svarade pojken, 'bären J sjelf vid toppen, jag orkar nog

bära vid stor-ändan.' Resen samtyckte härtill och lyftade ekens smala ända på sin skuldra. Men pojken, som var bakefter, ropade att han skulle jemka trädet bättre fram. Jätten gjorde såsom det sades, och fick slutligen hela stocken i jemvigt öfver sina härdar; men pojken hoppade sjelf upp på trädet och gömde sig emellan grenarne, så att tussen icke kunde se honom. Jätten begynte nu vandra, och menade att pojken bar vid andra ändan. När de så hade färdats en stund, tycktes det jätten vara ett tungt arbete och han stönade hårdt. »Är du inte trötter än?» frågade resen sin dräng. 'Nej det är jag inte,' genmälte pojken, 'Far är väl inte trött af så litet?' Jätten ville icke kännas vid att så var, utan fortsatte sin väg. När de nu kommit fram, var tussen nästan halfdöd af färden. Han kastade så trädet på marken; men pojken hade innan dess hoppat ned, och låtsade bära vid ekens storända. »Är du inte trötter än?» sporde jätten. Pojken genmälte: 'åh! inte må Far tro att jag blir trött af så litet. Stocken tycktes mig icke tyngre, än att jag gerna kunde ensam hafva burit den.'

Andra morgonen sade jätten: »när det blir dager, skola vi gifva oss ut och tröska.» 'Nej', svarade pojken, 'mig tyckes det är bättre att tröska i gryningen, förrän vi äta dagvard.' Resen var ense med honom härutinnan, gick så bort och hemtade två stora slagor, af hvilka han sjelf fattade den ena. När de nu skulle tröska, förmådde pojken icke lyfta sin slaga, så stor och tung som den var. Han grep då en käpp och bultade i golfvat lika fort, som jätten tröskade. Jätten märkte ingenting, och de fortforo sålunda intills dager blef ljus. Då sade pojken: »nu vilja vi gå hem och äta dagvard.» 'Ja', mälte jätten, 'mig tyckes vi hafva haft ett styft måla-bete.'

Någon tid derefter satte jätten sin dräng att plöja. Han undervisade honom tillika: »när hunden kommer skall du lösa oxarne och ställa in dem, hvarest han går förut.» Pojken lofvade göra såsom sagdt var. Men när oxarne blifvit lösta, kröp jättens hund in under grundvalen till en byggnad, hvarpå icke fanns någon dörr. Resen hade härmed för afsigt att röna,

om hans dräng var nog stark, att ensam lyfta upp huset och ställa in oxarne i deras bå. Pojken eftersinnade både länge och väl hvad nu stod att göra; slutligen fann han på råd, slagtrade öken och kastade deras kroppar in genom gluggen. När han nu kom hem, frågade jätten om han fått in oxarne i stallet. »Ja,» svarar drängen, »väl fick jag dem in, ehuru jag bytte på dem.»

Nu begynte jätten fatta misstankar, och öfverlade med jättekvinnan huru de skulle bringa drängen af daga. Käringen sade: »det är mitt råd, att du tager din klubba och slår ihjel honom i natt, medan han sover.» Jätten tyckte detta vara ett godt råd, och lofvade göra såsom hon hade sagt. Men pojken stod på lur, och lyssnade till deras samtal. När nu qvällen kom lade han en mjölk-kärna i sängen, och gömde sig sjelf bakom dörren. Vid midnattstid stiger resen upp, griper sin jätte-klubba, och slår till mjölk kärnan, så att flöten stänkte honom i ansigtet. Derefter gick han till sin hustru, skrattade och sade: »ha, ha, ha, jag slog honom så, att hjernan stänkte högt upp på väggen». Då blef käringen glad, prisade sin mans dristighet och menade, att de nu kunde sova lugnt, eftersom de icke vidare behöfde rädas för den illpariga drängen.

Men knappt var dager ljus då pojken kröp fram ur sitt gömställe, gick in, och helsade på jättefolket. Nu blef tussen mycket förundrad och sporde: »hvad? Är du inte döder än? Jag tänkte jag slog ihjel dig med min klubba.» Pojken svarade: »jag må väl tro, jag kände i natt såsom hade en loppa bitit mig.»

Om aftonen, när jätten och hans dräng skulle äta, hade jättekäringen lagat gröt till qvällsmål. »Det var bra,» sade pojken, »nu skola vi kämpa hvem som kan äta mest, Far eller jag.» Tussen var genast redo, och de begynte äta allt hvad ätas kunde. Men pojken var illmarig; han hade bundit sin skinn-frax framför magen och stack så en sked gröt i munnen, medan han stoppade två skedar i skinn-väska. När nu jätten hade ätit sju fat gröt var han mätt, så att han stänkade hårdt

och icke förmådde mera; men pojken fortfor ännu lika ifrigt som förut. Då frågade jätten huru det kom sig, att han som var liten till växt, ändock kunde förtära så mycket. Pojken genmälte: »Far! det vill jag gerna lära er. När jag ätit så mycket mig lyster, ristar jag upp magen, så kan jag äta ännu lika mycket.» Vid dessa ord tog han en knif och skar upp väskan, så att gröten rann ut. Jätten tyckte att detta var ett godt påfund och ville göra sammaledes. Men vid resen stack sin knif i magen, begynte blodet strömma, och det lyktades icke bättre än att detta blef hans bane.

När jätten var död tog pojken allt gods, som fanns i stugan, och drog om natten sina färde. Och så ändas sagan den illmarige vallpojken och den dumme jätten.